

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเปรียบเทียบความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามตัวแปรเพศ และเขตที่ตั้งโรงเรียน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างประชากรแบบหลายขั้นตอน (multistage sampling) ได้ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 480 คน จำแนกตามเพศเป็นนักเรียนชาย 240 คน นักเรียนหญิง 240 คน และจำแนกตามเขตที่ตั้งโรงเรียนเป็นนักเรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล 240 คน นักเรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล 240 คน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง เป็นเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติด ตอนที่ 3 ทักษะคิดเกี่ยวกับสิ่งเสพติด และตอนที่ 4 การปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติด ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอ็กซ์ (SPSSX) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักเรียนตามตัวแปรเพศและเขตที่ตั้งโรงเรียน โดยการทดสอบค่า 'ที' (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จากผลการวิจัยพบว่า บิดาของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง อาชีพรองลงมาคือ รับราชการ พนักงานเทศบาล และรัฐวิสาหกิจ แต่มารดาของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง อาชีพรองลงมาคือ ค้าขาย ระดับการศึกษาของบิดามารดาส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระดับการศึกษารองลงมาของบิดาคือ จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ส่วนมารดา คือ ไม่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดา รองลงมาคืออาศัยอยู่กับมารดา สิ่งเสพติดที่บุคคลในครอบครัวนักเรียนส่วนใหญ่ใช้เสพคือ นูทรีหรือยาสูบ รองลงมาเสพสุราหรือเบียร์ ส่วนสิ่งเสพติดที่เพื่อนของนักเรียนใช้เสพนั้น ส่วนใหญ่นักเรียนมีเพื่อนไม่ได้เสพสิ่ง เสพติด มีเสพอยู่บ้างคือ เสพนูทรีหรือยาสูบ

2. ความรู้และการ เปรียบ เทียบความรู้เกี่ยวกับสิ่ง เสพติดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความรู้เกี่ยวกับสิ่ง เสพติดอยู่ในระดับค่อนข้างดี มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 14.26 (จากคะแนนเต็ม 22 คะแนน) โดยมีนักเรียนร้อยละ 12.29 มีความรู้อยู่ในระดับดีมาก นักเรียนร้อยละ 19.58 มีความรู้อยู่ในระดับดี นักเรียนร้อยละ 42.92 มีความรู้อยู่ในระดับค่อนข้างดี นักเรียนร้อยละ 23.13 มีความรู้ อยู่ในระดับพอใช้ และนักเรียนร้อยละ 2.08 มีความรู้ในระดับต้องแก้ไข

2.2 เมื่อ เปรียบ เทียบความรู้เกี่ยวกับสิ่ง เสพติดโดยส่วนรวม ระหว่าง นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงพบว่า นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความรู้เกี่ยวกับสิ่ง เสพติด ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อ เปรียบ เทียบ เป็นรายข้อพบว่า นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความรู้เกี่ยวกับสิ่ง เสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

2.2.1 “เสพวันนี้เป็นผีวันหน้า” เป็นข้อความต่อต้านเฮโรอีน

2.2.2 นูทรีเสพติดโค้ทั้งชายและหญิง

2.2.3 ผู้ค้าหรือผู้เสฟสิ่ง เสฟติดที่ผิดกฎหมายมีโทษปรับ เป็น เงิน
10,000 บาทขึ้นไป

2.2.4 การสูบบุหรี่ เป็นสาเหตุของโรคหลายโรคยกเว้นโรควัณโรค

2.3 เมื่อ เปรียบ เทียบความรู้เกี่ยวกับสิ่ง เสฟติดโดยส่วนรวม ระหว่าง
นักเรียนในโรงเรียนในเขตกับนอกเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลพบว่า นักเรียนในโรงเรียนใน
เขตกับนอก เขต เทศบาลหรือสุขาภิบาล มีความรู้เกี่ยวกับสิ่ง เสฟติดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อ เปรียบ เทียบ เป็นรายข้อพบว่า นักเรียนในโรงเรียนในเขตกับ
นอก เขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความรู้เกี่ยวกับสิ่ง เสฟติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 จำนวน 7 ข้อ ดังนี้

2.3.1 การสูบบุหรี่ให้โทษต่อระบบทาง เติงการหายใจของร่างกาย
มากที่สุด

2.3.2 การที่กฎหมายห้าม เสฟสิ่ง เสฟติด เพราะทำให้ร่างกายจิตใจ
ทรุดโทรม

2.3.3 การดื่มสุราทำให้ เป็น โรคตับแข็ง

2.3.4 ผู้ค้าหรือผู้ เสฟสิ่ง เสฟติดที่ผิดกฎหมายมีโทษปรับ เป็น เงิน
10,000 บาทขึ้นไป

2.3.5 แอลกอฮอล์เป็นสารที่มีอยู่ใน เบียร์

2.3.6 ถ้าคนในชาติคิดสิ่ง เสฟติดกันมากจะมีผล เสียด้านแรงงาน
มากที่สุด

2.3.7 โรงพยาบาลอัญญารักษ์ เป็นสถานบริการบำบัดรักษาผู้ติดยา เสฟติด

3. ทศนคติ และการ เปรียบ เทียบทศนคติ เกี่ยวกับสิ่ง เสฟติดของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6

3.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีทศนคติเกี่ยวกับสิ่ง เสฟติด โดยส่วนรวม
อยู่ในระดับดี สำหรับข้อที่นักเรียนมีทศนคติเกี่ยวกับสิ่ง เสฟติดอยู่ในระดับดี จำนวน 15 ข้อ ดังนี้

ทัศนคติทางบวก

- (1) ผู้ที่ เลิก เสพสิ่ง เสพติดได้ เป็นบุคคลน่ายกย่อง
- (2) การคิดสิ่ง เสพติดนั้นง่ายแต่การรักษาให้หายขาดนั้นยาก
- (3) การป้องกันและปราบปรามสิ่ง เสพติด เป็นหน้าที่ของทุกคน
- (4) การดื่มสุราจะทำให้ เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย
- (5) ค่านุหรี เป็นอันตรายต่อบุคคลทุกคนที่สุด
- (6) ผู้ค้า เฮโรอีนควรถูกลงโทษตามกฎหมายอย่างรุนแรง

ทัศนคติทางลบ

- (7) เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วก็ควรดื่มสุราหรือ เบียร์ได้
- (8) การสูบบุหรี่ช่วยให้จิตใจร่า เริงแจ่มใสและสนุกสนาน
- (9) เมื่อโต เป็นผู้ใหญ่แล้วก็ควรสูบบุหรี่ได้ เพราะแม้แต่แพทย์บางคน

ก็ยังสูบ

- (10) ดื่มสุราสัก เล็กน้อยก่อนกินอาหารจะทำให้กินอาหารได้มากขึ้น
- (11) การสูดดมทิน เนอร์หรือแอล็ก เกอร์จะช่วยบรรเทาการ เป็นหวัด

คิดจุกได้

- (12) ครูผู้ชายควรสูบบุหรี่ได้
- (13) ผู้ที่สูบบุหรี่มัก เป็นคนมีเสน่ห์และเป็นคนทันสมัย
- (14) การไปซื้อ เฮโรอีนให้ผู้อื่นมีใช้ เรื่อง เสียหาย เนื่องจากมีใช้ผู้ เสพ
- (15) ผู้ที่ เสพ เฮโรอีน เป็นผู้มีจิตใจกล้าหาญ

นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนมีทัศนคติเกี่ยวกับสิ่ง เสพติดในแต่ละข้อต่ำสุด เพียงระดับพอใช้ และไม่มีทัศนคติเกี่ยวกับสิ่ง เสพติดของนักเรียนในข้อใดที่อยู่ในระดับต้องแก้ไข

3.2 เมื่อ เปรียบ เทียบทัศนคติ เกี่ยวกับสิ่ง เสพติด โดยส่วนรวม ระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงพบว่า นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีทัศนคติ เกี่ยวกับสิ่ง เสพติด ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อ เปรียบ เทียบ เป็นรายข้อพบว่า นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีทัศนคติ เกี่ยวกับสิ่ง เสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

ทัศนคติทางบวก

- (1) การป้องกันและปราบปรามสิ่ง เสพติด เป็นหน้าที่ของทุกคน
- (2) ควันนุหรี เป็นอันตรายต่อบุคคลทุกคนที่สุดตม

ทัศนคติทางลบ

- (3) ถ้าจะสูบบุหรี่ควรสูบบุหรี่ชนิดมีกันกรอง เพราะไม่เป็นอันตราย

ต่อสุขภาพ

- (4) ผู้ที่ เสพ เฮโรอีน เป็นผู้มีจิตใจกล้าหาญ

3.3 เมื่อ เปรียบ เทียบทัศนคติ เกี่ยวกับสิ่ง เสพติดโดยส่วนรวม ระหว่าง นักเรียนในโรงเรียนใน เขตกับนอก เขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลพบว่า นักเรียนในโรงเรียน ใน เขตกับนอก เขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลมีทัศนคติ เกี่ยวกับสิ่ง เสพติดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อ เปรียบ เทียบ เป็นรายข้อพบว่า นักเรียนในโรงเรียนใน เขตกับ นอก เขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลมีทัศนคติ เกี่ยวกับสิ่ง เสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .05 จำนวน 6 ข้อ ดังนี้

ทัศนคติทางบวก

- (1) การติดสิ่ง เสพติดนั้นง่ายแต่การรักษาให้หายขาดนั้นยาก
- (2) ควันนุหรี เป็นอันตรายต่อบุคคลทุกคนที่สุดตม
- (3) การสูบกัญชาทำให้ไม่สามารถควบคุมตนเองได้

ทัศนคติทางลบ

- (4) ต้มสุราสัก เล็กน้อยก่อนกินอาหารจะทำให้กินอาหารได้มากขึ้น
- (5) การสูบกัญชาช่วยให้จิตใจร่า เริงแจ่มใสและสนุกสนาน
- (6) ผู้ที่ เสพ เฮโรอีน เป็นผู้มีจิตใจกล้าหาญ

4. การปฏิบัติและการเปรียบเทียบการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดโดยส่วนรวมอยู่ในระดับดี สำหรับข้อที่นักเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดอยู่ในระดับพอใช้ คือ ทำเป็นครั้งคราว จำนวน 7 ข้อ ดังนี้

การปฏิบัติทางบวก

- (1) ฉันหลีกเลี่ยงไม่อยู่ใกล้ผู้ที่กำลังสูบบุหรี่
- (2) ฉันหลีกเลี่ยงไม่คบกับเพื่อนที่เสพบุหรี่หรือสุรา
- (3) ฉันหลีกเลี่ยงไม่เข้าใกล้บริเวณที่กำลังมีการทาสี ฟันสี หรือทาน้ำยาเคลือบไม้
- (4) เมื่อมีโอกาสฉันแนะนำเพื่อน ๆ ให้ทราบถึงโทษของสิ่งเสพติด

การปฏิบัติทางลบ

- (5) ฉันเข้าไปนั่งฟังหรือร่วมวงสนทนากับผู้ที่กำลังดื่ม เบียร์หรือสุรา
- (6) ฉันไปซื้อ เหล้าหรือ เบียร์ให้แก่ผู้อื่น
- (7) ฉันไปซื้อบุหรี่ให้แก่ผู้อื่น

4.2 เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดโดยส่วนรวม ระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงพบว่า นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดดีกว่านักเรียนชาย และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 11 ข้อ โดยนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดดีกว่านักเรียนชายทุกข้อ ดังนี้

การปฏิบัติทางลบ

- (1) ฉันเคยทดลองสูบกัญชา
- (2) ฉันสูบบุหรี่ เมื่อเพื่อนชวนหรือ เมื่อมีผู้อื่นยื่นให้

- (3) ฉันทอบสูบนุทรีในห้องน้ำ ห้องส้วมที่โรงเรียน
- (4) ฉันทเคยสูดคมทิน เนอร์
- (5) ฉันทสูบนุทรี
- (6) ฉันทเคยดื่มสุรา
- (7) ฉันทเคยด้อนุทรีให้แก่ผู้อื่น
- (8) ฉันทเคยดื่ม เบียร์
- (9) ฉันทเข้าไปนั่งฟังหรือร่วมวงสนทนากับผู้ที่กำลังดื่ม เบียร์หรือสุรา
- (10) ฉันทไปซื้อสุราหรือ เบียร์ให้แก่ผู้อื่น
- (11) ฉันทไปซื้อนุทรีให้แก่ผู้อื่น

4.3 เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดโดยส่วนรวม ระหว่างนักเรียนในโรงเรียนใน เขตกับนอกเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลพบว่า นักเรียนในโรงเรียนใน เขตกับนอกเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาล มีการปฏิบัติ เกี่ยวกับสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนในโรงเรียนใน เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดดีกว่านักเรียนในโรงเรียนนอก เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และเมื่อ เปรียบเทียบ เป็นรายข้อพบว่า นักเรียนในโรงเรียนใน เขตกับนอก เขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลมีการปฏิบัติ เกี่ยวกับสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

การปฏิบัติทางบวก

(1) ฉันทหลีกเลี่ยงไม่เข้าไปใกล้บริเวณที่กำลังมีการทาสี ฟันสี หรือ
ทำน้ายาเคลือบไม้

- (2) ฉันทเคยด้อนุทรีให้แก่ผู้อื่น

การปฏิบัติทางลบ

- (3) ฉันทอบสูบนุทรีในห้องน้ำ ห้องส้วม ที่โรงเรียน
- (4) ฉันทเคยสูดคมทิน เนอร์

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยเรื่อง ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ เกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 ผู้วิจัยอภิปรายผลในประเด็นสำคัญต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติด

1.1 ความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความรู้ในระดับค่อนข้างดีนั้น อาจเนื่องมาจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่กำลังใช้อยู่ในปัจจุบันได้กำหนดให้มีการเรียนการสอนเรื่องเกี่ยวกับสิ่งเสพติดไว้ตั้งแต่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-2 นั้น บรรจุนเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งเสพติดไว้ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ส่วนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, 4 และ 6 บรรจุนไว้ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ซึ่งแสดงว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนได้ผ่านการเรียนเรื่องเกี่ยวกับสิ่งเสพติดมาแล้วตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นอกจากนี้แล้วโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ยังมีการจัดกิจกรรมป้องกันสิ่งเสพติดทั้งในด้านบริการสำรวจและศึกษาข้อมูลด้านบริการสนเทศ และด้านบริการให้คำปรึกษา โดยดำเนินการอยู่ในระดับมากทุกด้าน (ปราวณี สร้อยสุนทร 2529: 53) ผลจากการจัดกิจกรรมดังกล่าวนี้มีส่วนช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิ่งเสพติดเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับในปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนยังได้มีการรณรงค์ในเรื่องการป้องกันและปราบสิ่งเสพติด โดยมีการเผยแพร่ความรู้ ข่าวสาร ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดผ่านทางสื่อสารมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ รวมทั้งเอกสาร วารสารต่าง ๆ นักเรียนจึงมีโอกาสดำเนินการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติดทั้งจากภายในและภายนอกโรงเรียน จึงทำให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติดอยู่ในระดับค่อนข้างดีดังกล่าว

1.2 เมื่อเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติดโดยส่วนรวม ระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากครูส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ซึ่งกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการจัดทำขึ้น เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียน

การสอน ในทางปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวอาจมีความแตกต่างกันบ้าง ในรายละเอียดของกิจกรรม แต่จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่างแน่นอนในแผนการสอน เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องทำให้นักเรียนบรรลุ ภายหลังจากที่กิจกรรมการเรียนการสอน สิ้นสุดลง (สุนทร บ้านสกุล 2530: 56) และในกรณีที่นักเรียนคนใดคนหนึ่งมีความบกพร่อง ในจุดประสงค์ใด ก็ เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องจัดการสอนซ่อม เสริมในจุดประสงค์ที่บกพร่องให้นักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2526: ภาคผนวก) ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นนักเรียนชายหรือนักเรียนหญิงก็ตาม ส่วนใหญ่จะบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เช่นเดียวกัน นอกจากนี้แล้วโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ทุกโรงเรียนเป็นโรงเรียนสหศึกษา ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่ง เสพติดทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร จึงเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยคำนึงถึงความเหมาะสมทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งหมายความว่าทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีโอกาสได้รับความรู้เกี่ยวกับสิ่ง เสพติดจากโรงเรียนอย่างเท่าเทียมกัน และเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นไปในลักษณะเดียวกัน จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความรู้เกี่ยวกับสิ่ง เสพติดไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทศนีย์ อินทรสุขศรี (2522: 125) ที่พบว่านักเรียนชายกับนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความรู้เกี่ยวกับยา เสพติดไม่แตกต่างกัน

1.3 เมื่อเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับสิ่ง เสพติดโดยส่วนรวม ระหว่างนักเรียนในโรงเรียนในเขตกับนอกเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่องสิ่ง เสพติดของครูในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท ส่วนใหญ่ดำเนินตามแผนการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ โดยเน้นการให้นักเรียนทุกคนบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน ดังได้กล่าวไว้แล้วในข้อ 1.2 ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนในเขตหรือนอกเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลก็ตาม นักเรียนส่วนใหญ่ก็จะบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ในลักษณะเดียวกัน ประกอบกับโรงเรียนประถมศึกษาในปัจจุบันมีการรวมกันเป็นกลุ่มโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือและประสานงานกันในการที่จะปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม ซึ่งเกณฑ์การรวมกลุ่มโรงเรียนอาจยึดตามสภาพพื้นที่ภูมิศาสตร์ ความสะดวกในการคมนาคม ขนาดของโรงเรียนที่ใกล้เคียงกัน ประการใดประการหนึ่งหรือหลายประการรวมกัน (กระทรวงศึกษาธิการ 2529: 3) ซึ่งอาจจะมีทั้งโรงเรียนในเขต

และนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลรวมอยู่ในกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน จึงทำให้ครูซึ่งอยู่ในกลุ่มโรงเรียนเดียวกันได้มีโอกาสร่วมประชุมทางวิชาการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ซึ่งทำให้โรงเรียนทั้ง 2 ประเภท มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีลักษณะไม่แตกต่างกัน (สุนทร บ้านสกุล 2530: 57) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักเรียนในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท มีความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติดไม่แตกต่างกันดังกล่าว

2. ทศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติด

2.1 ทศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักเรียนพบว่า อยู่ในระดับดี อาจเนื่องมาจากครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเรียนการสอนเรื่องสิ่งเสพติดในระดับประถมศึกษาชั้นมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ การปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งเสพติด (วรรณนิภา นุชยานพ 2523: 103) ฉะนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครูจึงเน้นให้นักเรียนมีทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งเสพติด เป็นอันดับแรก และเน้นการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดเป็นอันดับรองลงมา ส่วนความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติดจะเน้นเป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับวัย ความพร้อม ความสามารถ และความต้องการของเด็ก ซึ่งระยะนี้เด็กโตขึ้นเริ่มมีความรู้สึกนึกคิด มีอารมณ์และรอยพิมพ์ใจหรือรอยประทับใจ ครูจึงมักฉวยโอกาสปลูกฝังหรือเสริมสร้างทัศนคติทางด้านสุขภาพในวัยนี้เป็นอันดับแรก (สุชาติ โสมประยูร 2525: 51) นอกจากนี้แล้วการจัดกิจกรรมป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน เช่น การจัดนิทรรศการ การเชิญวิทยากรมาบรรยาย การให้คำปรึกษาหารือ การส่งเสริมการกีฬา การนันทนาการ ฯลฯ ตลอดจนการรณรงค์ต่อต้านการใช้สิ่งเสพติด และการเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งเสพติดผ่านทางสื่อมวลชนต่าง ๆ ล้วนแต่มีส่วนช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดที่ถูกต้องและอยู่ในระดับดีดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทศนีย์ อินทรสุขศรี (2522: 140) ที่พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อยาเสพติดอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี

2.2 เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดโดยส่วนรวม ระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนได้ผ่านการเรียนเรื่องสิ่งเสพติดมาแล้วตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งแสดงว่านอกจากนักเรียนจะได้รับความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติดแล้ว ทั้งนักเรียนชายและหญิงยังมิโอกาสได้รับการปลูกฝังและเสริมสร้าง

ทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดอย่างเท่าเทียมกัน และเป็นไปในลักษณะเดียวกันอีกด้วย นอกจากนี้แล้วทัศนคติดังกล่าวอาจได้รับการถ่ายทอดมาจากบิดามารดาของนักเรียน ดังที่ สุชาติ โสมประยูร (2525: 47) กล่าวว่า "ทัศนคติทางด้านสุขภาพอาจเกิดขึ้นได้โดยการได้รับอิทธิพลมาจากคนอื่น" ซึ่งเมื่อพิจารณาจากข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชายและหญิงพบว่า ส่วนใหญ่ต่างก็อาศัยอยู่กับบิดามารดา และบิดามารดาส่วนใหญ่ต่างก็ประกอบอาชีพรับจ้าง จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เช่นเดียวกัน จึงอาจเป็นไปได้ว่าการถ่ายทอดทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของบิดามารดาของทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เป็นไปในลักษณะไม่แตกต่างกัน จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดไม่แตกต่างกัน

2.3 เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดโดยส่วนรวม ระหว่างนักเรียนในโรงเรียนใน เขตกับนอกเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องจากว่า จากการที่ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองพบว่า โรงเรียนใน เขตกับนอกเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลนั้นส่วนใหญ่มีความแตกต่างกันเฉพาะในด้านสภาพแวดล้อม ขนาดของโรงเรียน และการคมนาคม แต่ในด้านสื่อมวลชนแล้วโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท ต่างก็สามารถรับข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ จากสื่อมวลชนได้ โดยเฉพาะสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ วิทยู และหนังสือพิมพ์ ต่างก็ได้มีการเผยแพร่ ข่าวสาร ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติดควบคู่กับการ เสริมสร้างทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดอีกด้วย เช่น การทำในลักษณะของภาพโฆษณา คำขวัญ และสัญลักษณ์เกี่ยวกับการต่อต้านสิ่งเสพติด เป็นต้น ซึ่งสื่อมวลชนเหล่านี้ นับว่ามีอิทธิพลต่อทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักเรียนในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท ดังที่ สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (2526: 127) กล่าวว่า "ข่าวสารมวลชนไม่ว่าจะเป็นทางหนังสือพิมพ์ วิทยู โทรทัศน์ วารสารต่าง ๆ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลทั้งความคิด ความรู้สึก และการแสดงออกมา" นอกจากนี้แล้วนักเรียนในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท ต่างก็ได้รับการเสริมสร้างทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดในโรงเรียนอีกด้วย จึงทำให้นักเรียนในโรงเรียนในเขตกับนอก เขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลมีทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดไม่แตกต่างกัน

3. การปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติด

3.1 การปฏิบัติ เกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักเรียนอยู่ในระดับดี อาจเนื่องมาจากนักเรียนได้เรียน เรื่องสิ่งเสพติดมาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ดังได้กล่าวมาแล้วในข้อ 1.1 ซึ่งการเรียนการสอนในระดับประถมต้นนั้นจะ เน้นในเรื่องการปฏิบัติ เป็นสำคัญ ประกอบกับ

ผลการวิจัยในครั้งนี้ยังพบว่า นักเรียนมีทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดอยู่ในระดับดี จึงอาจส่งผลให้นักเรียนเกิดการปฏิบัติที่ดีได้ ดังที่ สุชาติ โสมประยูร (2525: 49) กล่าวว่าไว้ว่า "ทัศนคตินั้นมีความสำคัญอย่างมากที่เดียวในเรื่องสุขปฏิบัติของนักเรียน" และสอดคล้องกับที่ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2522: 96) กล่าวว่า "ความรู้สึก อารมณ์ หรือทัศนคติจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะนำไปสู่การปฏิบัติคนทางด้านสุขภาพอนามัยของบุคคล" นอกจากนี้แล้ว จากข้อมูลทั่วไปของนักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดา ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นอกจากนักเรียนจะได้รับการดูแลและแนะนำด้านการประพฤติปฏิบัติจากครูที่โรงเรียนแล้ว นักเรียนยังมีบิดามารดาคอยดูแลเอาใจใส่ด้านการปฏิบัติในขณะที่อยู่ที่บ้านอีกด้วย จึงทำให้นักเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดอยู่ในระดับดี

3.2 เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดโดยส่วนรวม ระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงพบว่า แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดดีกว่านักเรียนชาย และเมื่อพิจารณารายข้อที่แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 11 ข้อ พบว่านักเรียนหญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดดีกว่านักเรียนชายทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เด็กหญิงนั้นมักถูกอบรมเลี้ยงดูให้เป็นคนเรียบร้อย สงบเสงี่ยม เชื่อฟังผู้ใหญ่ และอยู่ในระเบียบวินัย ส่วนเด็กชายนั้นมักชอบการเล่นสนุกสนาน ชอบความโลดโผน หงอยขี้ และดื้อรั้น ความแตกต่างดังกล่าวทำให้เด็กหญิงนั้นมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติตามคำแนะนำมากกว่าเด็กชาย ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้นักเรียนหญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดดีกว่านักเรียนชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจลา เพียรชอบ (2529: 23-45) ที่พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนหญิงดูแลสุขภาพตนเองดีกว่านักเรียนชาย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรีย์ จันทรโมลี (2528: 56-88) ที่พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดบุรีรัมย์ เพศหญิงมีการปฏิบัติด้านสุขภาพดีกว่าเพศชาย

3.3 เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดโดยส่วนรวม ระหว่างนักเรียนในโรงเรียนในเขตกับนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลพบว่า แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยนักเรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดดีกว่านักเรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

ใน เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัจจัยต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดได้ดีมากกว่านอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล เช่น แหล่งข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งเสพติด สื่อการสอนเรื่องสิ่งเสพติดในโรงเรียน ตลอดจนปัจจัยสนับสนุนให้นักเรียนมีการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ หรือเลือกทำกิจกรรมได้ตามความถนัดและความสนใจ เช่น สนามกีฬา อุปกรณ์กีฬา สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การดนตรี การนันทนาการอื่น ๆ ส่วนทางด้านนักเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลนั้น ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ความยากจน การดำเนินชีวิตที่ผิดเคือง ความทุกข์ ความกลัดกลุ้ม รวมทั้งการมีความเชื่อและค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง ทำให้ประชาชนหันไปพึ่งยาและสิ่งเสพติด การได้พบเห็นพฤติกรรมการใช้ยาและสิ่งเสพติดของผู้ใหญ่ อาจทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจผิดจนอาจมีการกระทำเลียนแบบ หรืออาจเกิดจากการใช้ให้นักเรียนกระทำบางอย่างโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักเรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดดีกว่านักเรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุริย์ จันทรโมลี (2528: บทคัดย่อ) ที่พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 6 และผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว ในอำเภอเมืองมีการปฏิบัติด้านสุขภาพดีกว่านักเรียนในอำเภออื่น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประเสริฐ ดันสกุล (2527: บทคัดย่อ) ที่พบว่า ในโรงเรียนประถมศึกษาผู้เคยลองใช้สิ่งเสพติดส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบมากในกลุ่มสถานศึกษาตั้งอยู่นอกเมือง

เมื่อพิจารณารายข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า นักเรียนในเขตฯ มีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดดีกว่านักเรียนนอกเขตฯ จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ว่า "ฉันเคยค่อบุหรี่ให้แก่ผู้อื่น" โดยนักเรียนในเขตฯ ไม่เคยปฏิบัติเลย ส่วนนักเรียนนอกเขตฯ มีการปฏิบัติเป็นครั้งคราว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อพิจารณาจากข้อมูลทั่วไปของนักเรียนพบว่า ในครอบครัวของนักเรียนนอกเขตฯ มีจำนวนบุคคลที่เสพนูหรือยาสูบมากกว่าในครอบครัวของนักเรียนในเขตฯ (นักเรียนนอกเขตฯ ร้อยละ 49.58 นักเรียนในเขตฯ ร้อยละ 42.13) ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า บุคคลดังกล่าวอาจมีการใช้ให้นักเรียนจุดหรือค่อบุหรี่ให้ จึงทำให้นักเรียนในเขตฯ มีการปฏิบัติในข้อนี้ดีกว่านักเรียนนอกเขตฯ และในข้อ "ฉันหลีกเลี่ยงไม่เข้าไปใกล้บริเวณที่กำลังมีการทาสี ฟันสี หรือทาน้ำยาเคลือบไม้" โดยนักเรียนในเขตฯ มีการปฏิบัติเป็นประจำ ส่วนนักเรียนนอกเขตฯ มีการปฏิบัติเป็นครั้งคราว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันสิ่งเสพติดจำพวกสารระเหยบางชนิดมักถูกใช้เป็นส่วนผสมในสินค้าบางอย่าง เช่น

น้ำยาทาเล็บ น้ำยาล้างเล็บ สีสเปรย์ สีนํ้ามัน น้ำยาลบคําผิด และน้ำยาเคลือบผิวไม้ เป็นต้น ซึ่งสินค้าดังกล่าวก็มีการใช้กันมากโดยเฉพาะในเขตที่มีความเจริญ เช่น ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล นักเรียนในเขตฯ จึงอาจได้รับการบอกกล่าว แนะนำ ให้รู้จักหลีกเลี่ยงจากสิ่งเสพติดดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนในเขตฯ มีโอกาสปฏิบัติในข้อนี้ดีกว่านักเรียนนอกเขตฯ

ส่วนในข้อที่นักเรียนนอกเขตฯ มีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดคือว่า นักเรียนในเขตฯ ได้แก่วินิจฉัยว่า "ฉันทนอบนุเคราะห์ในห้องน้ำ ห้องส้วมที่โรงเรียน" โดยนักเรียนในนอกเขตฯ มีการปฏิบัติดีกว่านักเรียนในเขตฯ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากการที่ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองที่โรงเรียนพบว่า โรงเรียนนอกเขตฯ ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนนักเรียนมีน้อย ครูจึงอาจสามารถดูแลควบคุมการปฏิบัติตัวของนักเรียนได้อย่างทั่วถึงซึ่งตรงกันข้ามกับโรงเรียนในเขตฯ ส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีอาคารเรียนหลายหลังบริเวณกว้างขวาง จำนวนนักเรียนมาก จึงอาจทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการไม่สามารถดูแลการปฏิบัติตัวของนักเรียนได้อย่างทั่วถึง นักเรียนบางคนจึงมีโอกาสลักลอบทดลองสูบบุหรี่กันได้ โดยเฉพาะนักเรียนชาย ดังผลการวิจัยของ ประเสริฐ ดันสกุล (2527: บทคัดย่อ) พบว่าสิ่งเสพติดที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ลองใช้กันมากได้แก่ เหล้า บุหรี่ ทินเนอร์ พบมากในนักเรียนชาย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักเรียนนอกเขตฯ มีการปฏิบัติในข้อนี้ดีกว่านักเรียนในเขตฯ และในข้อที่ว่า "ฉันทนอดมสูดดมทินเนอร์" นักเรียนนอกเขตฯ มีการปฏิบัติดีกว่านักเรียนในเขตฯ อาจเนื่องมาจากดังได้กล่าวมาแล้วว่า สิ่งเสพติดจำพวกสารระเหยนั้นมักจะเป็นส่วนผสมในสินค้าบางอย่างที่มีการใช้กันมากในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลในสภาพเช่นนี้ นักเรียนในเขตฯ จึงอาจสูดดมโดยมิได้ตั้งใจ หรือด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ส่วนประชาชนนอกเขตฯ นั้นอาจไม่ค่อยมีความจำเป็นที่จะต้องซื้อสินค้าดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนนอกเขตฯ มีการปฏิบัติในข้อนี้ดีกว่านักเรียนในเขตฯ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติด

1.1 ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องสิ่งเสพติด ครูไม่ควรสอนเนื้อหาในด้านรายละเอียดและลักษณะของสิ่งเสพติดแต่ละชนิดมากเกินไป แต่ควรเน้นในเรื่องโทษและพิษภัยของสิ่งเสพติด ทั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนเกิดความกลัว ไม่อยากทดลอง ตลอดจนควรสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีการหลีกเลี่ยงและระมัดระวังตนเองมิให้หลงผิดไปทดลองเสพหรือเชื่อคำชักชวนของผู้อื่นให้ทดลอง เสพ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติดอยู่ในระดับค่อนข้างดี นั้น เพื่อ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องสิ่งเสพติดแก่นักเรียน โรงเรียนควรได้มีการพิจารณาจัดหาหนังสือและเอกสารเกี่ยวกับสิ่งเสพติดที่เหมาะสมไว้ในห้องสมุดให้เพียงพอ เพื่อให้นักเรียนจะได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง นอกเหนือจากการสอนของครู

2. ด้านทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติด ถึงแม้ผลการวิจัยจะพบว่า นักเรียนมีทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดโดยส่วนรวมอยู่ในระดับดี แต่ก็ยังมีบางส่วนที่นักเรียนมีความไม่แน่ใจ ฉะนั้นในการเรียนการสอนนอกจากครูจะต้องตระหนักถึงการรักษาทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักเรียนในส่วนที่ดีหรือถูกต้องให้คงอยู่หรือดียิ่งขึ้นแล้ว ในส่วนที่นักเรียนยังมีความไม่แน่ใจ ครูควรริบดำเนิการทุกวิถีทางในการที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติในส่วนดังกล่าวให้ถูกต้อง กิจกรรมการเรียนการสอนที่มีส่วนช่วยส่งเสริมทัศนคติแก่นักเรียนนั้นมีอยู่ด้วยกันหลายวิธี เช่น การเชิญวิทยากรมาบรรยาย การแสดงบทบาทสมมุติ การจัดนิทรรศการ การโต้วาที เป็นต้น ซึ่งทั้งนี้และทั้งนั้นครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียน (participation) ให้มากที่สุด ทั้งนี้ เพราะการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนนั้น นอกจากทำให้นักเรียนสนใจและตั้งใจเรียนแล้ว ยังเป็นการช่วยปลูกฝังหรือ เสริมสร้างสุขนิสัยหรือทัศนคติที่ดีให้แก่เรียนอีกด้วย (สุชาติ โสมประยูร 2525: 91)

3. ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติด

3.1 ครูและผู้ปกครองควรมีการร่วมประชุม เพื่อปรึกษาหารือกันหาแนวทางในการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนทั้งในขณะที่นักเรียนอยู่ในบ้านและที่โรงเรียน โดยเฉพาะครูควรได้มีการชี้แจงแก่ผู้ปกครองให้เข้าใจถึงบทบาทที่ถูกต้องเช่น การให้ความรัก ความเข้าใจ

แก่นักเรียน การสร้างความสุขและความอบอุ่นในครอบครัว เป็นต้น และงดการกระทำโดย
 รัฐบาลไม่ถึงการณ์บางอย่าง เช่น การ เสพสิ่ง เสพติดให้นักเรียนเห็น การใช้ให้ไปซื้อ เป็นต้น
 ซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจทำให้นักเรียน เกิดการกระทำเลียนแบบแล้ว ยัง เป็นการส่งเสริม
 ให้นักเรียนมีความคุ้นเคยกับสิ่ง เสพติด เหล่านั้นอีกด้วย

3.2 ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการกระทำกิจกรรมทางเลือกที่มี
 ประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านสุขภาพอนามัย และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น การเล่น
 กีฬา การเล่นดนตรี การเข้าค่ายพักแรม การฝึกอาชีพ การเขียนภาพ และการนันทนาการ
 อื่น ๆ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนรู้จักพิจารณาทางเลือกที่ถูกต้องทดแทนการกระทำที่ไม่
 ถูกต้องบางอย่างซึ่งอาจ เป็นการชักนำไปสู่ปัญหาการใช้สิ่ง เสพติดได้ นอกจากนี้แล้วโรงเรียน
 ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่มีที่ตั้งอยู่ในบริเวณ
 วัด ฉะนั้นโรงเรียนจึงควรนำหลักธรรมทางศาสนามาช่วย ในการอบรมและพัฒนาจิตใจนักเรียน
 ให้ เป็นผู้มีความประพฤติปฏิบัติดี ละเว้นจากสิ่ง เสพติด ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจ และควร
 ส่งเสริมให้มีการนำมาใช้ โดยอาจกระทำในลักษณะของการให้นักเรียน เข้าร่วมกิจกรรม
 วันสำคัญทางศาสนา การนิมนต์พระมาบรรยายธรรม การฝึกสมาธิ การเรียนพุทธศาสนาใน
 วันหยุด เป็นต้น

4. เพื่อเป็นการส่งเสริมทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่ง เสพติดของ
 นักเรียนไปพร้อม ๆ กัน ควรจัด โครงการต่อต้านสิ่ง เสพติดไว้ เป็นโครงการหนึ่งในโครงการสุขภาพ
 ในโรงเรียน โดยดำเนินการในรูปของคณะกรรมการร่วมระหว่างครูและนักเรียน จัดดำเนินงานให้มี
 ความสัมพันธ์กันทั้งทางด้านการสอนเรื่องสิ่ง เสพติด การให้บริการข่าวสาร ข้อมูล และการให้คำปรึกษา
 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ เพื่อเป็นการส่งเสริมสุขภาพกายและจิต และส่งเสริมด้าน
 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นอกจากนี้แล้วโรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนมีการจัดตั้ง
 ชมรมต่อต้านสิ่ง เสพติด โดยให้นักเรียนมีโอกาสดำเนินกิจกรรมต่อต้านสิ่ง เสพติดกันเองในรูปแบบต่าง ๆ
 เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดป้ายนิเทศ การเชิญวิทยากรมาบรรยาย การแข่งขัน เขียนบทความ
 และคำขวัญต่อต้านสิ่ง เสพติด เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวนอกจากจะเป็นการส่งเสริมด้านความรู้
 และทักษะเกี่ยวกับสิ่ง เสพติดแล้ว ยังเป็นการฝึกให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการทำงานอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยเรื่อง ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ เกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความจำกัดในเรื่องของงบประมาณและเวลาที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยในครั้งนี้อาจมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง ฉะนั้น เพื่อให้การวิจัยครั้งต่อไปมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษา ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ เกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักเรียนในระดับประถมศึกษา ในเขตการศึกษาอื่น ๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการจัดดำเนินการป้องกันสิ่งเสพติดทั้งในชุมชนและโรงเรียนในเขตศึกษานั้น ๆ

2. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายชนิดประกอบกัน เช่น ใช้แบบสอบถามสำหรับพฤติกรรมด้านความรู้ ใช้แบบสัมภาษณ์หรือแบบสังเกตสำหรับพฤติกรรมด้านทักษะและการปฏิบัติ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้มากยิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติด เช่น วุฒิและเพศของครูผู้สอน ระดับการศึกษา และอาชีพของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว และตัวแปรด้านการเสพและไม่เสพสิ่งเสพติดของบิดามารดา บุคคลในครอบครัว และเพื่อน

4. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการสอน เรื่องสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษาต่าง ๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป